

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžnz/1/2015
Identifikačné číslo spisu:	5014201279
Dátum vydania rozhodnutia:	04.11.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5014201279.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: Michal Rentka, Za všíškom 685, Nižná nad Oravou, IČO: 35 015 284, právne zastúpený CHARGE DAVOUÉ UJJ s.r.o., so sídlom Legionárska č. 14, Trenčín, proti odporcovi: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, Banská Bystrica, v konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky u k l a d á odporcovi p o v i n n o s ť k o n a ť vo veci rozhodnutia Daňového úradu Žilina č.k. 9511401/5/1813250/2014 zo dňa 12. mája 2014 a rozhodnúť o odvolaní navrhovateľa zo dňa 20. mája 2014, doplnené podaniami v elektronickej forme dňa 12. júna 2014, do 30 dní od doručenia tohto uznesenia

Navrhovateľovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Navrhovateľ sa návrhom zo dňa 12.11.2014, doručeným Krajskému súdu v Žiline dňa 14.11.2014 a postúpeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“) dňa 26.01.2015 domáhal, aby súd uložil odporcovi povinnosť vyžiadať si odvolanie navrhovateľa a daňového subjektu v jednej osobe proti rozhodnutiu o vyrubení rozdielu dane číslo 9511401/5/1813250/2014 zo dňa 12.05.2014, doručeného dňa 15.05.2014 a spisový materiál a rozhodnúť o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu o vyrubení rozdielu dane z príjmov fyzických osôb za zdaňovacie obdobie 2010 v sume 32 283,93 €, číslo 9511401/5/1813250/2014 zo dňa 12.05.2014.

V dôvodoch podaného návrhu navrhovateľ najprv popísal skutkový stav, ku ktorému uviedol, že prostredníctvom právneho zástupcu podal odvolanie proti rozhodnutiu Daňového úradu Žilina o vyrubení rozdielu dane číslo 9511401/5/1813250/2014 zo dňa 12.05.2014, podnet účastníka daňového konania pre vykonanie opatrenia proti nečinnosti daňového orgánu prvého stupňa, adresovaný Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky a taktiež podnet účastníka daňového konania na odstránenie protiprávneho stavu a nečinnosti orgánu verejnej správy adresovaný Krajskej prokuratúre v Žiline.

Procesný nedostatok podaného odvolania prostredníctvom elektronickej podateľne odstránil navrhovateľ podaním zo dňa 12.06.2014 podľa potvrdenia o prijatí odvolania elektronickými prostriedkami číslo 3465959.

Navrhovateľ má za to, že rozhodnutie správcu dane č. 9511401/5/1813250/2014 zo dňa 12.5.2014 je v hrubom rozpore s ustanoveniami § 90 ods. 1, § 91 ods. 2 písm. f/, g/, i/, § 108 ods. 5 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „daňový poriadok“), no zároveň namieta celý postup správcu dane.

Navrhovateľ podal podnet na vykonanie opatrenia proti nečinnosti daňového orgánu a má za to, že nečinnosťou správcu dane bolo porušené ustanovenie § 78 ods. 5 daňového poriadku, v nadväznosti na ustanovenie § 13 ods. 8 daňového poriadku. Navrhovateľ je toho názoru, že ak podané odvolanie nemalo predpísané náležitosti, odporca mal postupovať tým spôsobom, že mal navrhovateľa vyzvať na odstránenie nedostatkov podania a za tým účelom mu určiť lehotu nie kratšiu ako 15 dní a súčasne ho mal poučiť o následkoch neodstránenia nedostatkov odvolania. Správca dane sa však obmedzil iba na oznámenia v listoch zo dňa 26.05.2014, 03.06.2014 a 26.06.2014.

Správca dane bol podľa názoru navrhovateľa nečinný a nekonal v súlade s povinnosťami uloženými mu čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, správca dane konal v rozpore s príslušnými ustanoveniami § 78 ods. 5 daňového poriadku a v rozpore s ustanovením § 13 ods. 8 a 9 daňového poriadku, a to aj napriek upozorneniam navrhovateľa o jeho protizákonnom a protiústavnom postupe. Navrhovateľ uvádza, že sám odstránil nedostatky svojho odvolania proti rozhodnutiu podaného v zákonnej lehote a správcovi dane dňa 12.06.2014 zaslal odvolanie aj prostredníctvom elektronickeho doručovania so zaručeným elektronickým podpisom.

Navrhovateľ v návrhu ďalej namieta nečinnosť, neuznanie a nepredloženie odvolania nadriadenému orgánu na rozhodnutie. Správca dane konal podľa navrhovateľa v rozpore s ustanovením § 73 ods. 1 daňového poriadku, pretože po tom, čo navrhovateľ odstránil nedostatky podania a zaslal odvolanie aj elektronickými prostriedkami, o odvolaní navrhovateľa správca dane nerozhodol a súčasne konal v rozpore s ustanovením § 73 ods. 2 daňového poriadku tým, že nepostúpil odvolanie v zákonnej lehote do 30 dní odo dňa začatia odvolacieho konania, spolu s výsledkami doplneného daňového konania, s úplným spisovým materiálom a s predkladacou správou na rozhodnutie odvolaciemu orgánu, podľa § 74 daňového poriadku. Navrhovateľ má za to, že žiadne ustanovenie daňového poriadku neobsahuje sankčnú doložku o tom, že odvolanie navrhovateľa nezakladá právne účinky podania za porušenie povinnosti uvedenej v § 14 daňového poriadku.

Navrhovateľ sa nestotožňuje s názorom správcu dane v tom, že podané odvolanie nezakladá právne účinky podania. Postup správcu dane nemá podľa navrhovateľa oporu v Ústave Slovenskej republiky, v daňovom poriadku a taktiež je v rozpore s princípom právnej istoty a ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok, ktorý tvorí neodmysliteľnú súčasť princípov právneho štátu, zaručených prvou vetou čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Navrhovateľ žiada, aby odporca vyzval správcu dane na bezodkladné predloženie odvolania nadriadenému orgánu - Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, za účelom rozhodnutia o podanom odvolaní resp. žiada, aby správca dane vyzval navrhovateľa na odstránenie nedostatkov podania s poskytnutím primeranej lehoty na ich odstránenie a s poučením o následkoch spojených s ich neodstránením.

II.

Odporca v podanom vyjadrení navrhol, aby najvyšší súd návrh zamietol navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal. Vo svojom vyjadrení uviedol, že ako druhostupňový orgán preskúmal námietky navrhovateľa a dospel k záveru, že nebola preukázaná nečinnosť správcu dane, a teda nevznikol dôvod pre postup podľa § 66 daňového poriadku, t.j. aby vo veci rozhodol druhostupňový orgán.

Odporca vo vyjadrení konštatuje, že navrhovateľ podal proti rozhodnutiu správcu dane č. 9511401/5/1813250/2014 zo dňa 12.05.2014 odvolanie v písomnej forme, doručené správcovi dane dňa 21.05.2014. Odvolanie navrhovateľa však podľa názoru odporcu nebolo podané spôsobom ustanoveným podľa § 14 daňového poriadku, podľa ktorého platiteľ DPH má povinnosť doručovať všetky podania elektronickými prostriedkami s výnimkou príloh k týmto podaniam. Táto povinnosť sa vzťahuje aj na daňový subjekt Michal Rentka, ktorý je platiteľom DPH. Podľa § 13 ods. 7 daňového poriadku sa podanie považuje za doručené dňom jeho prijatia do elektronickej podateľne. V prípade, ak daňový subjekt podanie vykoná iným spôsobom ako elektronickými prostriedkami, takto podané odvolanie nezakladá právne účinky, t.j. hľadá sa naň ako keby nebolo vôbec podané. Súčasne správca dane v tomto oznámení uviedol možné spôsoby elektronického podania.

Odporca následne poukazuje na skutočnosť, že správca dane v oznámení zo dňa 26.05.2014 upozornil navrhovateľa na povinnosť daňového subjektu doručovať všetky podania elektronickými prostriedkami a taktiež na to, že pokiaľ daňový subjekt vykoná podanie iným spôsobom, bude sa podanie pozerat' ako keby nebolo podané. Správca dane sa taktiež pokúšal skontaktovať s právnym zástupcom navrhovateľa, no bezúspešne.

Správca dane v súvislosti s podaním predmetného odvolania postupoval v úzkej súčinnosti s daňovým subjektom tak, aby mu umožnil podanie odvolania v súlade so zákonom, avšak ani v posledný deň lehoty (30.05.2014) takéto podanie zástupcom daňového subjektu nebolo vykonané. Odporca súčasne uvádza, že nebol dôvod, aby správca dane postupoval podľa § 13 ods. 8 daňového poriadku a vyzýval daňový subjekt, aby v určenej lehote nedostatky písomného podania odstránil a súčasne ho poučil o následkoch spojených s ich neodstránením. V danom prípade sa nejedná o spôsob podania ako to má na mysli ustanovenie § 13 daňového poriadku, ale o zákonom stanovenú povinnosť formy doručenia v zmysle § 14 daňového poriadku.

K podanému stanovisku a upozorneniu na postup v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky a s daňovým poriadkom, ako aj k následne elektronicky podanému odvolaniu proti rozhodnutiu č. 9511401/5/1813250/2014 zo dňa 12.05.2014 odporca poukazuje na to, že ustanovenie § 14 ods. 1 daňového poriadku stanovuje, ktoré osoby majú povinnosť doručovať finančnej správe podania elektronickými prostriedkami. Touto osobou je daňový subjekt, ktorý je platiteľom DPH, alebo daňový poradca alebo advokát za daňový subjekt, ktorého zastupuje pri správe daní alebo zástupca za daňový subjekt, ktorý je platiteľom DPH, ktorého zastupuje pri správe daní. Daňové konanie, ktorým je aj odvolacie konanie, je začaté dňom doručenia podania daňového subjektu orgánu príslušnému konať vo veci alebo dňom, keď daňový subjekt na výzvu tohto príslušného orgánu doručil doplnené podanie. Podanie urobené elektronickými prostriedkami sa považuje za doručené dňom jeho prijatia do elektronickej podateľne. Podanie - aj odvolanie možno urobiť písomne alebo ústne do zápisnice. Pod pojmom „písomne“ sa rozumie elektronicky alebo v listinnej podobe. Osoby uvedené v § 14 daňového poriadku sú povinné podania doručovať elektronicky s výnimkou príloh k týmto podaniam.

Ustanovenie § 14 daňového poriadku bližšie nešpecifikuje podania, ktorých sa povinnosť elektronického doručovania týka ale určuje, ktoré osoby majú povinnosť doručovať podania elektronickými prostriedkami. Podania, ktoré majú predpísanú formu (tzv. štruktúrované podania) ako sú daňové priznania, hlásenia, súhrnné výkazy musia byť podané elektronicky, daňový subjekt ich nemôže podať ústne do zápisnice u správcu dane. Iné podania ako sú napr. odvolanie, námietka, žiadosť, môžu byť podané buď elektronicky alebo ústne do zápisnice. Daňový poriadok nedefinuje pojem podanie. Tým, že v ustanovení § 14 daňový poriadok ukladá povinnosť doručovať elektronickými prostriedkami „podania“, ide podľa názoru odporcu o všetky podania, vrátane odvolania.

Pokiaľ je daňový subjekt poučený o možnosti podať odvolanie písomne alebo ústne do zápisnice, pre osoby uvedené v § 14 daňového poriadku to znamená, že odvolanie môžu podať ústne do zápisnice u správcu dane alebo písomne, t.j. elektronickými prostriedkami. Ak po 01.01.2014 podá osoba uvedená v § 14 daňového poriadku podanie v listinnej podobe, takéto podanie podľa názoru odporcu nezakladá

právne účinky.

Odporca nesúhlasí s názorom, že povinnosťou správcu dane bolo postupovať podľa § 13 ods. 8 daňového poriadku a vyzvať daňový subjekt k odstráneniu nedostatkov písomného podania. Odporca zastáva názor, že nebola preukázaná nečinnosť správcu dane, a teda nevznikol dôvod vykonať opatrenia proti nečinnosti správcu dane podľa § 66 daňového poriadku.

III.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný podľa § 246 ods. 2 písm. b/ O.s.p. preskúmal vec bez nariadenia pojednávania (§ 250t ods. 4 veta prvá O.s.p.).

Z predloženého spisového materiálu odporcu konajúci súd zistil, že Daňový úrad Žilina rozhodnutím č. 9511401/5/1813250/2014 zo dňa 12.05.2014 vyrubil daňovému subjektu Michal Rentka, IČO: 35 015 284, podľa § 68 ods. 5 daňového poriadku rozdiel dane z príjmov fyzických osôb za zdaňovacie obdobie 2010 v sume 32 283,93 €. Daňový subjekt, t.j. navrhovateľ, podal voči predmetnému rozhodnutiu odvolanie v písomnej forme, doručené správcovi dane dňa 21.05.2014. Správca dane Oznámením zo dňa 26.05.2014 oznámil navrhovateľovi, že jeho podanie zo dňa 20.05.2014 nezakladá právne účinky podania a súčasne ho poučil o spôsoboch elektronického doručovania podania. Správca dane sa pokúšal telefonicky skontaktovať so zástupcom navrhovateľa, ohľadom poučenia o povinnosti zaslať odvolanie elektronicky, no bezúspešne. Následne správca dane listom zo dňa 03.06.2014 opätovne oznámil navrhovateľovi, že jeho odvolanie zo dňa 20.05.2014 nezakladá právne účinky podania.

Navrhovateľ opätovne podal odvolanie zo dňa 20.05.2014, avšak elektronickými prostriedkami a takto podané odvolanie bolo správcovi dane doručené dňa 12.06.2014. Správca dane listom zo dňa 26.06.2014 oznámil navrhovateľovi, že jeho odvolanie, ktoré bolo súčasťou elektronického podania č. 6/16169570/2014 zo dňa 12.06.2014 nebolo podané v lehote v zmysle § 72 ods. 3 daňového poriadku, a teda toto odvolanie nezakladá právne účinky a považuje sa za nepodané.

Navrhovateľ viackrát adresoval správcovi dane stanovisko a upozornenie správcu dane na postup v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky a s daňovým poriadkom a žiadal o bezodkladné predloženie odvolania na rozhodnutie nadriadenému orgánu - Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky.

Dňa 08.10.2014 bolo správcovi dane doručené Upozornenie prokurátora podľa § 28 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, v ktorom prokurátorka Krajskej prokuratúry v Žiline konštatovala pochybenia zo strany správcu dane a navrhla v predmetnej veci postupovať v súlade s § 13 ods. 8 a ods. 9 daňového poriadku, a teda vyzvať navrhovateľa na odstránenie nedostatkov podania zo dňa 20.05.2014. K predmetnému upozorneniu prokurátora sa vyjadril odporca Oznámením zo dňa 05.11.2014, kde konštatoval, že správca dane postupoval správne a v súlade s príslušnými ustanoveniami daňového poriadku.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 veta druhá O.s.p. postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 250t ods. 1 O.s.p. fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Podľa § 250t ods. 4 O.s.p. súd o návrhu rozhodne bez pojednávania uznesením. Ak súd návrhu vyhovie, vo výroku uvedie označenie orgánu, ktorému sa povinnosť ukladá, predmet a číslo správneho konania a

primeranú lehotu, nie však dlhšiu ako tri mesiace, v ktorej je orgán verejnej správy povinný rozhodnúť. Súd môže na návrh orgánu verejnej správy túto lehotu predĺžiť. Nedôvodný alebo neprípustný návrh súd zamietne.

Podľa § 13 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom ku dňu 12.05.2014 (ďalej len „daňový poriadok“), podanie možno urobiť písomne alebo ústne do zápisnice.

Podľa § 13 ods. 5 daňového poriadku, podanie urobené elektronickými prostriedkami sa podáva prostredníctvom elektronickej podateľne podľa § 33 ods. 2 alebo prostredníctvom elektronickej podateľne ústredného portálu verejnej správy a musí byť podpísané zaručeným elektronickým podpisom osoby, ktorá ho podáva. Ak daňový subjekt chce doručovať správcovi dane písomnosti elektronickými prostriedkami, ktoré nebudú podpísané zaručeným elektronickým podpisom, oznámi správcovi dane údaje potrebné na doručovanie na tlačive podľa vzoru uverejneného na webovom sídle finančného riaditeľstva a uzavrie so správcom dane písomnú dohodu o elektronickom doručovaní. Dohoda obsahuje najmä náležitosti elektronického doručovania, spôsob overovania elektronického podania a spôsob preukazovania doručenia.

Podľa § 13 ods. 7 daňového poriadku, na podanie urobené elektronickými prostriedkami sa primerane vzťahuje § 33. Takéto podanie sa považuje za doručené dňom jeho prijatia do elektronickej podateľne, o čom sa zašle potvrdenie do elektronickej osobnej schránky daňového subjektu.

Podľa § 13 ods. 8 daňového poriadku, ak má podanie nedostatky, pre ktoré nie je spôsobilé na prerokovanie, vyzve príslušný orgán daňový subjekt, aby ich podľa jeho pokynu a v určenej lehote odstránil. Súčasne ho poučí o následkoch spojených s ich neodstránením.

Podľa § 13 ods. 9 daňového poriadku, ak daňový subjekt nedostatky podania v požadovanom rozsahu odstráni v lehote určenej príslušným orgánom, považuje sa takéto podanie za podané bez nedostatkov v deň pôvodného podania. Ak daňový subjekt vyzve príslušného orgánu nevyhovie v plnom rozsahu a v určenej lehote, považuje sa toto podanie za nepodané a príslušný orgán túto skutočnosť oznámi daňovému subjektu.

Podľa § 14 ods. 1 daňového poriadku, povinnosť doručovať podania elektronickými prostriedkami podľa § 13 ods. 5 finančnej správy má

- a) daňový subjekt, ktorý je platiteľom dane z pridanej hodnoty,
- b) daňový poradca za daňový subjekt, ktorého zastupuje pri správe daní,
- c) advokát za daňový subjekt, ktorého zastupuje pri správe daní,
- d) zástupca neuvedený v písmenách b) a c) za daňový subjekt, ktorý je platiteľom dane z pridanej hodnoty, ktorého zastupuje pri správe daní.

Podľa § 33 ods. 1 daňového poriadku, daňový subjekt pri elektronickej komunikácii s finančnou správou má po zadaní prístupových údajov na webovom sídle finančného riaditeľstva prístupnú osobnú internetovú zónu, obsahom ktorej sú najmä

- a) spis daňového subjektu v elektronickej forme,
- b) elektronický výpis z osobného účtu daňového subjektu,
- c) prístup na elektronicкую podateľňu,
- d) elektronická osobná schránka,
- e) katalóg služieb.

Podľa § 63 ods. 1 daňového poriadku, ukladať povinnosti alebo priznávať práva podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu možno len rozhodnutím, ktoré musí byť doručené podľa tohto zákona, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 66 daňového poriadku, ak orgán príslušný na rozhodnutie v daňovom konaní je v tomto konaní

nečinný a nerozhodne ani v lehotách ustanovených v § 65 ods. 1 a 2 a nápravu nemožno dosiahnuť inak a povaha veci to nevylučuje, je príslušný vo veci rozhodnúť druhostupňový orgán.

Podľa § 72 ods. 1, 2 a 3 daňového poriadku, proti rozhodnutiu možno podať odvolanie, ak tento zákon neustanovuje inak alebo ak sa účastník konania odvolania nevzdal písomne alebo ústne do zápisnice. Odvolanie sa podáva písomne alebo ústne do zápisnice u správcu dane alebo orgánu, ktorého rozhodnutie je odvolaním napadnuté (ďalej len „prvostupňový orgán“). Odvolanie možno podať do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia, proti ktorému odvolanie smeruje, ak tento zákon neustanovuje inak; najneskôr do uplynutia tejto lehoty možno podané odvolanie zmeniť alebo doplniť.

Podľa § 72 ods. 4 daňového poriadku, odvolanie musí obsahovať okrem náležitostí podľa § 13 aj

- a) označenie prvostupňového orgánu,
- b) číslo rozhodnutia, proti ktorému odvolanie smeruje,
- c) dôvody podania odvolania,
- d) dôkazy preukazujúce odôvodnenosť odvolania, ak sa v odvolaní nenamieta len rozpor s právnymi predpismi; ak je to možné, daňový subjekt predloží aj listinné dôkazy,
- e) navrhované zmeny alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 72 ods. 5 daňového poriadku, ak odvolanie neobsahuje zákonom predpísané náležitosti, prvostupňový orgán postupuje podľa § 13 ods. 8 a 9, pričom lehota na odstránenie nedostatkov odvolania nesmie byť kratšia ako 15 dní.

Podľa § 73, ods. 1 a 2 daňového poriadku, prvostupňový orgán môže rozhodnúť o odvolaní, ak mu v plnom rozsahu vyhoví. Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať odvolanie. Ak prvostupňový orgán o odvolaní podľa odseku 1 nerozhodne, postúpi odvolanie do 30 dní odo dňa začatia odvolacieho konania spolu s výsledkami doplneného daňového konania, s úplným spisovým materiálom a s predkladacou správou na rozhodnutie odvolaciemu orgánu; o takom postupe upovedomí daňový subjekt.

Podľa § 74 ods. 1 a 2 daňového poriadku, odvolacím orgánom je druhostupňový orgán. Ak rozhodnutie vydalo ministerstvo, odvolacím orgánom je minister, ktorý rozhoduje na základe odporúčania ním určenej osobitnej komisie. Odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v rozsahu požadovanom v odvolaní. Ak vyjdú pri preskúmaní najavo skutkové či právne okolnosti účastníkom konania neuplatnené, ktoré majú podstatný vplyv na výrok rozhodnutia, odvolací orgán na ne pri rozhodovaní prihliadne; odvolací orgán nie je viazaný len návrhmi účastníka konania a môže zmeniť odvolaním napadnuté rozhodnutie aj v jeho neprospech. V rámci odvolacieho konania môže odvolací orgán výsledky daňového konania dopĺňať, odstraňovať chyby konania alebo toto doplnenie alebo odstránenie chýb uložiť správcovi dane s určením primeranej lehoty.

Súčasťou práva na súdnu ochranu je právo na konanie bez zbytočných prieťahov. Toto právo sa vzťahuje tak ako na konanie na súde, aj na konania pred inými orgánmi rozhodujúcimi o právach a záväzkoch, t.j. konania podľa piatej časti O.s.p. Za účelom ochrany účastníkom správneho konania pred zbytočnými prieťahmi bola s účinnosťou od 01.01.2002 zákonom č. 501/2001 Z.z. zakomponovaná do ustanovenia § 244 ods. 3 druhá veta, podľa ktorej „postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť“.

V ustanoveniach § 250t a § 250u O. s. p. je upravený osobitný druh konania v správnom súdnictve, a to konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy, v rámci ktorého sa fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť.

Nečinnosť správneho orgánu predstavuje nezákonný jav správneho orgánu a nastáva v okamihu, keď správny orgán vo veci nekoná, je pasívny, hoci v zmysle zákona je povinný konať. Nečinnosť správneho orgánu je v rozpore so zásadou zákonnosti vo verejnej správe.

Konanie sa začína na základe návrhu, ktorého obligatórnou náležitosťou je tvrdenie žalobcu, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným osobitným právnym predpisom. Za nečinnosť orgánu verejnej správy treba v podstate považovať jeho pasivitu vo veciach, ktoré mu boli predložené na rozhodnutie, aj keď niet žiadnej zákonnej alebo faktickej prekážky na to, aby správny orgán konal a rozhodol. Nečinnosť môže spočívať v opomenutí správneho orgánu vykonať predpísaný úkon alebo v zbytočných prietahoch v jeho postupe, ale môže spočívať aj v tom, že namiesto rozhodnutia správny orgán tvrdí nedostatok svojej právomoci a vec vybaví iba listom alebo informáciou, prípadne záznamom v spise. V poslednom prípade musí byť obsahom návrhu tvrdenie, že v konaní niet žiadnej prekážky na úkony finančného orgánu, a napriek tomu finančný orgán nekoná, a toto nekonanie je nečinnosťou. Nekonanie musí byť v rozpore s konkrétnym zákonným ustanovením, ktoré obsahuje príkaz pre správny orgán postupovať, konať, vykonávať určité procesné úkony a rozhodovať.

Nečinnosť je v podstate pasivita správneho orgánu vo veciach, ktoré mu boli predložené na rozhodnutie, aj keď niet žiadnej zákonnej alebo faktickej prekážky na to, aby správny orgán konal a rozhodol. Nečinnosť sa najčastejšie prejavuje v opomenutí predpísaných úkonov (napr. vykonávanie úkonov bez vedomia účastníkov, opomenutie predvolať účastníka) alebo v zbytočných prietahoch (v nerobení žiadnych úkonov) pri postupe správneho orgánu, ale môže sa prejavovať aj v tom, že namiesto rozhodnutia správny orgán tvrdí nedostatok právomoci a vec vybaví listom alebo informáciou, prípadne konanie zastaví záznamom v spise a pod. (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 553/2012 zo 16. januára 2013).

Predmetom konania podľa štvrtej hlavy piatej časti O.s.p. - konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy (§ 250t) nie je skúmanie a posudzovanie otázky, či bol navrhovateľ ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy na svojich právach a právom chránených záujmoch, ale tvrdená bezdôvodná nečinnosť tohto orgánu.

Najvyšší súd z obsahu súdneho ako aj administratívneho spisu odporcu zistil, že daňová kontrola bola začatá dňa 26.06.2012 podľa právnych noriem zákona č. 563/2009 Z.z. V poučení predmetného rozhodnutia správcu dane č. 9511401/5/1813250/2014 zo dňa 12.05.2014 bolo uvedené, že proti tomuto rozhodnutiu možno podľa § 72 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov, podať odvolanie. Odvolanie možno podať písomne alebo ústne do zápisnice na Daňový úrad Žilina do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Včas podané odvolanie podľa § 72 ods. 7 zákona č. 563/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov má odkladný účinok.

V predmetnej veci advokát navrhovateľa doručil správcovi dane dňa 21.05.2014 písomné odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu, ktoré spĺňa náležitosti podania podľa § 13 ods. 1, 2 daňového poriadku a preto nie je možné na takéto podanie neprihliadať, prípadne ho považovať za nedoručené, navyše keď takýto spôsob bol uvedený aj v poučení predmetného rozhodnutia. Naviac ustanovenia daňového poriadku upravujúce odvolacie konanie ako aj náležitosti odvolania neobsahujú žiadne ustanovenia o tom, že v prípade, ak odvolanie nie je podané v elektronickej forme, nemá odporca povinnosť o ňom rozhodovať.

Procesný nedostatok podaného odvolania spočívajúci v podaní odvolania prostredníctvom elektronickej podateľne, advokát navrhovateľa odstránil podaním zo dňa 12.06.2014. Daňový subjekt tak odstránil nedostatky odvolania a správcovi dane dňa 12.06.2014 zaslal odvolanie aj prostredníctvom doručenia so zaručeným elektronickým podpisom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je názoru, že správca dane bol nečinný, keď nepredložil odvolanie navrhovateľa po tom, čo odstránil nedostatky podania druhostupňovému správnenému orgánu na rozhodnutie. V tomto prípade je nevyhnutné o odvolaní navrhovateľa konať a rozhodnúť ako o riadne a včas podanom odvolaní, a to s prihliadnutím predovšetkým na formuláciu správcu dane uvedenú v poučení predmetného prvostupňového rozhodnutia. Z poučenia jasne vyplýva aj možnosť podať odvolanie proti predmetnému rozhodnutiu správcu dane č. 9511401/5/1813250/2014 zo dňa 12.05.2014 i v písomnej forme.

O trovách konania rozhodol najvyšší súd podľa 250t ods. 5 O.s.p. tak, že ich náhradu úspešnému navrhovateľovi nepriznal, nakoľko navrhovateľ si náhradu trov konania neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný (§ 246c ods. 1 tretia veta O. s. p.).